

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL R. S. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2019 m. sausio 30 d. Nr. 242-44

Vilnius

Lietuvos bankas gavo R. S. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. rugpjūčio 3 d. įvyko eismo įvykis: susidūrus dviem automobiliams buvo apgadintas pareiškėjui priklausantis automobilis „Peugeot 407“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*). Pareiškėjas kreipėsi į draudiką, apdraudusį eismo įvykio kaltininko – automobilio valdytojo civilinę atsakomybę privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, prašydamas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą.

2018 m. rugpjūčio 3 d. pareiškėjas telefonu kreipėsi į draudiką ir nurodė, kad už transporto priemonės „Peugeot 407“ sugadinimus pageidautų draudimo išmoką gauti pinigais. Dėl šios priežasties tarp šalių buvo susitarta, kad transporto priemonę pareiškėjas apžiūrai pristatys draudiko partneriams. Draudiko ekspertas, gavęs apgadintos transporto priemonės dokumentus bei sugadinimų nuotraukas, nustatė transporto priemonės „Peugeot 407“ sugadinimus ir 2018 m. rugpjūčio 9 d. el. paštu informavo pareiškėją, kad, įvertinus per automobilio apžiūrą užfiksuotus sugadinimus ir jų pobūdį, apskaičiuota, kad automobilio remontas kainuos 494,20 Eur.

Pareiškėjas, įvertinęs gautus duomenis, pastebėjo, kad į transporto priemonės remonto sąmatą nėra įtrauktas kairės pusės galinių durelių remontas ir panoraminio stogo stiklo keitimas. Dėl šios priežasties pareiškėjas su pateiktu nuostolio dydžiu nesutiko ir kreipėsi į draudiką, kad į remonto sąmatą būtų įtrauktos visos per eismo įvykį apgadintos detalės. Atsižvelgdamas į nurodytas pastabas, draudikas 2018 m. rugpjūčio 16 d. el. paštu informavo pareiškėją, kad perskaičiavo pareiškėjo patirtus nuostolius ir į remonto sąmatą įtraukė kairės pusės galinių durelių remonto išlaidas, taigi naujai apskaičiuota draudimo išmoka – 611,18 Eur.

Pareiškėjas, peržiūrėjęs pakartotinai sudarytą automobilio remonto sąmatą, dar kartą kreipėsi į draudiką ir reikalavo, kad draudikas, apskaičiuodamas nuostolius, įtrauktų ir panoraminio stogo stiklo keitimo išlaidas. Atsižvelgdamas į pareiškėjo papildomą prašymą, draudikas 2018 m. rugpjūčio 21 d. atliko pakartotinę transporto priemonės apžiūrą, tačiau 2018 m. rugsėjo 12 d. el. paštu informavo pareiškėją, kad panoraminio stogo stiklo apgaditimai nėra eismo įvykio pasekmė. Dėl šios priežasties draudikas priėmė galutinį sprendimą ir 2018 m. rugsėjo 18 d. pareiškėjui išmokėjo 611,18 Eur draudimo išmoką, atlyginančią per eismo įvykį patirtą žalą. Pareiškėjas su tokiu draudiko sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjas nurodė nesutinkantis su draudiko sprendimu. Pareiškėjo teigimu, draudikas nepagrįstai į automobilio remonto išlaidas neįtraukė panoraminio stogo stiklo keitimo išlaidų, nors šios dalies sugadinimų nuotraukos buvo nusiųstos draudikui. Be to, pareiškėjas nurodo, kad draudiko partneriai, atlikdami transporto priemonės apžiūrą, taip pat nustatė, kad panoraminis stogo stiklas yra

sugadintas, todėl prašo Lietuvos banko rekomenduoti draudikui išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą atsižvelgiant į draudiko 2018 m. rugpjūčio 21 d. surašytą Apžiūros aktą (toliau – apžiūros aktas), t. y. į kompensuotinas išlaidas įtraukti ir panoraminio stogo stiklo keitimo išlaidas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjo reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudikas teigia, kad tik jo darbuotojas, vertinantis žalą, turi galimybę pagal turimą informaciją įvertinti, ar draudikui kyla prievolė atlyginti žalą, o jeigu kyla, tai kokia. Draudiko teigimu, šios prievolės ribos yra nustatomos tik atsižvelgiant į tai, ar yra surinkta užtektinai įrodymų, pagrindžiančių draudiko apdraustam asmeniui kylančią civilinę atsakomybę. Draudiko manymu, būtent priežastinis ryšys tarp eismo įvykio ir suskilusio panoraminio stogo stiklo nebuvo įrodytas. Draudiko nuomone, šis defektas atsirado kitomis aplinkybėmis ir kitu laiku nei pareiškėjo nurodytas eismo įvykis. Draudikas pažymi ir tai, kad iš turimų automobilio nuotraukų matyti, jog automobilio standumo elementai yra nepažeisti, o tai suponuoja išvadą, kad, esant nurodytoms aplinkybėms ir tokiems defektams, automobilio „Peugeot 407“ panoraminis stogo stiklas negalėjo įtrūkti. Be to, draudikas nurodo ir tai, kad deklaracijoje šis automobilio defektas nėra pažymėtas, o vien tas faktas, kad draudiko darbuotojas įtraukė panoraminio stogo stiklo keitimą į apžiūros aktą, negali lemti draudikui pareigos mokėti draudimo išmoką už panoraminio stogo stiklo keitimą.

Taigi, apibendrinamas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi pateiktus argumentus, draudikas pažymi, kad jo priimtas sprendimas yra pagrįstas, todėl pareiškėjo reikalavimas turi būti atmestas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios 2018 m. rugpjūčio 3 d. eismo įvykio metu transporto priemonei „Peugeot 407“ padarytų sugadinimų remonto išlaidas, pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio 3 dalies 1 punkte yra nustatyta, kad draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo. To paties straipsnio 3 dalies 2 punkte įtvirtinta, kad draudikas neturi teisės atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalyje yra reglamentuota, kad draudikas privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos mokėjimo ar suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką.

Pažymėtina ir tai, kad Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad draudikas moka tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Vertinant pareiškėjo reikalavimą išmokėti draudimo išmoką už panoraminį stogo stiklą, svarbu tai, kad, atsižvelgiant į transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių kompensacinę paskirtį ir nuostolių draudimo sutartyse, prie kurių priskiriamos minėtos sutartys, įgyvendinamą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą, žalos atlyginimu turi būti

siekama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį. Teisingas žalos atlyginimas reiškia ir tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustatius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės. Kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015).

Vertinant abiejų šalių pateiktus dokumentus, matyti, kad tarp šalių ginčas kilo dėl to, kad draudikas atsisako išmokėti draudimo išmoką už sugadiną automobilio „Peugeot 407“ panoraminį stogo stiklą. Pareiškėjas nurodo, kad panoraminis stogo stiklas buvo sugadintas per eismo įvykį, tai patvirtina apžiūros aktas, kuriame, be kitų automobilio apgadinimų, yra nurodyta, kad turi būti keičiamas panoraminis stogo stiklas. Nesutikdamas su pareiškėjo argumentais, draudikas teigia, kad pareiškėjo įvardijamas dokumentas yra aprašomojo pobūdžio, nes apžiūrą atlikęs asmuo tik surašė apžiūros metu pastebėtus defektus, tačiau visiškai nevertino jų padarymo aplinkybių ir neanalizavo, ar visi automobilio sugadinimai yra padaryti per nurodytą eismo įvykį. Be to, draudikas mano, kad iš sugadinimų vietos ir pobūdžio nėra galimybės nustatyti, kad panoraminis stogo stiklas buvo sugadintas būtent per 2018 m. rugpjūčio 3 d. eismo įvykį.

Lietuvos banko vertinimu, apžiūros aktas yra vienas iš, tačiau ne vienintelis įrodymas, kuris patvirtina, kokios automobilio detalės buvo sugadintos eismo įvykio metu. Tik atlikus išsamų tyrimą, t. y. įvertinus eismo įvykio dalyvių nurodomas aplinkybes, automobilių sugadinimų pobūdį ir mastą, eismo įvykio mechanizmą ir pan., galima nustatyti, kurie transporto priemonės sugadinimai yra tiesiogiai susiję su eismo įvykiu, o kurie galėjo būti padaryti dar iki eismo įvykio arba po jo. Siekdamas pagrįsti priimtą sprendimą, draudikas pateikė paaiškinimus, kad A. Ž. (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. *(duomenys neskelbiami)*) atliktas ekspertinis tyrimas patvirtina, kad panoraminis stogo stiklas skilo ne per pareiškėjo nurodytą eismo įvykį, o dėl kitų priežasčių. 2018 m. rugsėjo 11 d. A. Ž. parengtoje Specialisto išvadoje (toliau – išvada) nurodyta, kad „automobilis Peugeot buvo apžiūrėtas 2018 m. rugpjūčio 6 d., t. y. po 3 dienų po įvykio. Nuotraukose matomas stoglangio sugadinimas – stiklo skylimas jau pabalęs, nebe skaidrus. Į tarpsluoksnius matomas patekęs oras. Neseniai skilusiam automobiliniam daugiasluoksniui stiklui, skilimas būna skaidrus, ne baltas. Taip pat, stiklo tarpsluoksniuose oro nebūna. Šie požymiai atsiranda vėliau, priklausomai nuo oro sąlygų – temperatūros pokyčių, drėgmės ir vibracijų, po 1-3 mėnesių ar vėliau.“

Išvadoje pažymėta ir tai, kad „eismo įvykio metu Peugeot automobiliui tiesioginio kontakto su Opel automobiliu metu, sugadintas priekinis kairės pusės sparnas – jo galinė dalis deformuota. Taip pat priekinės kairės pusės durelės, deformuota priekinė dalis. Priekinis sparnas prie kėbulo karkaso – priekinio kairės pusės sparno stiprintuvo bei slenkščio, tvirtinamas varžtais. Priekinės kairės pusės durelės su dviem vyriais tvirtinamos prie priekinio kairės pusės statramsčio. Tam kad skiltų stoglangis eismo įvykio metu, jis turi arba patirti tiesioginį smūgį – pagal bylos medžiagą, tiesioginio smūgio į stoglangį nebuvo, vežamas kroviny ar pašaliniai daiktai neužkrito – byloje tokios informacijos nėra. Arba, stoglangis gali skilti pažeidus kėbulo karkasą. Stoglangis pritvirtintas prie stogo karkaso. Stogo karkasas pritvirtintas prie stiklo statramsčių ir šoninių statramsčių. Nei viena iš šių karkaso detalių pažeista nebuvo – nėra nei tiesioginio kontakto požymių, nei netiesioginio pažeidimo požymių dėl deformacijos – tos kėbulo karkaso dalys, prie kurių pritvirtintos tiesioginį kontaktą su kitu objektu turėjusios dalys – priekinis kairės pusės sparno stiprintuvas bei slenkstis, ir priekinis kairės pusės statramstis, nepažeisti. Kadangi kėbulo karkaso dalys, pirmos turėjusios gauti didžiausią smūgio energijos kiekį, bei jį sugerti besideformuodamos – nebuvo sugadintos, toks stoglangio sugadinimo mechanizmas techniškai taip pat neįmanomas.“

Atlikęs ekspertinį vertinimą A. Ž. padarė išvadą, kad „stoglangio sugadinimas eismo įvykio deklaracijoje nefiksuotas. Pagal sugadinimų pobūdį, stoglangis skilęs mažiausiai prieš 1–3 mėnesius. Dėl kėbulo karkaso deformacijų stoglangis skilti negalėjo. Išnagrinėjus bylos medžiagą, daroma išvada, kad stoglangio sugadinimas nėra susijęs su 2018 m. rugpjūčio 3 d.

eismo įvykiu, kurio metu buvo susidurta su automobiliu Opel.“

Kasacinio teismo jurisprudencijoje išaiškinta, kad kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015).

Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikta išvada yra logiška, neprieštaringa ir išplaukianti iš žalos administravimo veiksmų, todėl pateikti įrodymai, t. y. išvadoje nurodyti duomenys, suteikia pagrindą konstatuoti, kad per pareiškėjo nurodytą eismo įvykį automobilio „Peugeot 407“ panoraminis stogo stiklas negalėjo būti pažeistas. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas nei Lietuvos bankui, nei draudikui nepateikė jokių objektyvių įrodymų, galinčių paneigti išvadą ir patvirtinti, kad būtent per 2018 m. rugpjūčio 3 d. eismo įvykį atsirado pirmiau minėti sugadinimai. Kadangi Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti teiginio, kad būtent per 2018 m. rugpjūčio 3 d. eismo įvykį suskilo automobilio panoraminis stogo stiklas, manytina, kad, vadovaujantis TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalimi ir TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalimi, draudikui dėl šio sugadinimo nekyla civilinė atsakomybė, todėl jis nėra atsakingas už panoraminio stogo stiklo keitimą ir kitų su 2018 m. rugpjūčio 3 d. eismo įvykiu nesusijusių sugadinimų remontą. Darytina išvada, kad draudikas priėmė pagrįstą sprendimą, o pareiškėjo reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal apžiūros akto duomenis, turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas buvo išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo R. S. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius